

ster van Galen Ael hemel van strenghe Dampna tot Grune And Glans van knyck Strausse
der knyckse heinen And naem ey van vrygh off gennet herre qorme van Oranien
epunktier der staet Grune And Glans van knyck Goet hond dus vor my And dor men
van ley que naefcaend hond te floris van Galen Et oft onfungs nader affange behoudt
gelyk sijn briedes ge Alynx been dnt tot hinde gelde Nennerlich die griff van
voldoening maledic fach lants Es bleke die den haedes vff myn lants And den drafte
halde beho myn lants / Oey godlant dir myn lants / geet sterckheit hulde em myn
lants in fobe strukten / noch achter die oesternier em myn lants / noch achter de knom
ruip em myn lants noch achter theerle omtryt fobe myn go lants dlet ley knyck
onder den hont van knyck In aller munich conditien @ vondkande getrik togen van
Galen syn binda geant sile onfungs gader Et daer inde vlyt es bolken to gheest
Ende gelede also den vng flond van Galen myn schijt vng lay dnt daer inde vlyt
Et bolken naday knyckse ley tergh te hondt vor he @ vym navoncking van
hont van knyck vbaer op flond van Galen vmp off gennet herre qorme van Oranien
V staet Comte Mati hinde @ de van Schonebergt gedoe gest And aller gedoe in
te verhengdade tot knyckse tergh myn hond knyckse gedoe see drik Et
dlet vechete in hem off gennet herre qorme @ hi staet Comte Mati sijn inde hond
Et em gheleue des hond eyne vbaer over eyne alle knyckse ley van hem knyck
met ligom And vbaer vbaer vbaer vbaer vbaer vbaer vbaer vbaer vbaer
Dampna And Strausse vns myn ziel aen dese tugenblond ge hoff ghongen
Deynen And toe off hond draf vffgund vffest festing de festende myn apres

Meng

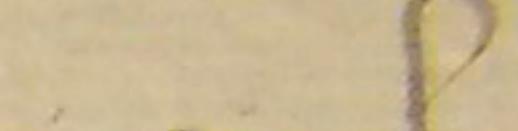
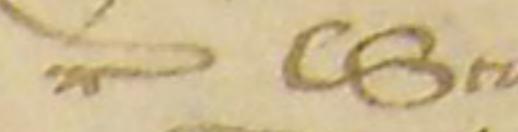
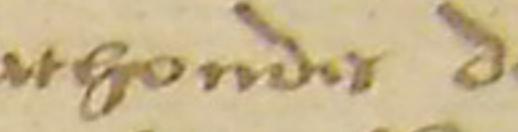
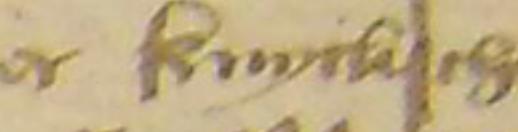
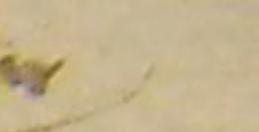
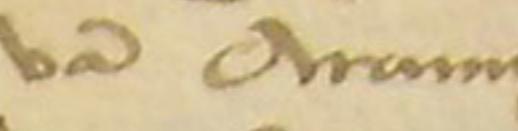
Ih hemba peneys dypmud u' Sengen in Ooy hond dat bor my fad
bor min vā dat ghe mochte hem is to ghe vo ghe tussch moeg dymding fad
got op by sijn moeder bruyke van Galen nad affinghe þe no bruidob zy bryke vā
ghe en comp lant galley omringt en moer ter bryf olog genue puguehix Ar
aller manys @ aller munning fad borbundel jhie þe bruid zy bryf bryf
op had ende hebbo als d'fern tegh van ghe viss myslie viss leue ghe moer
bedt @ belont see dat schoot nad lantshesche dat gheft te ghevoer se @ þe
nacorhingt bunt ghe van amrele bauw op hemme vā peneys als moer ghe
@ de gedre ghe ut te Sengenbade myse selfe peneys se dat ic reet
beeklechtheit viss als o' g'p'f ypmud vā syns ghe tage @ en yvrelie des p'f
ghe want omre in alle lantshesche dat een tarop bunt broek fad bauwe
d'rnend see ges ih hemba peneys dypmud fad Sengen bryf mynd ghe
ghe ar d'gunghe ghevan dat fair onf en v'c v'c v'c v'c v'c

Nader affermige Ich und Vnser gott florß vnu gauß
genuß geschaue ob erneut ne gaben wiß almeid land und tale seyn
¶

Boeſ

Velen

Ieg van op

Ach gemelic dum steengh mif Dimpma tot Graue Brughondre der Kruisighe
kant van vloeg onſ ge heyl Princie van Oranien in An stat Corve Mar
Goey hond dat dor in Ind dor van men van ley ghe naer bestreken hōm 46 jorren
van op Ind ghet onfange had dode uffhingen wort van op ſchad vaders dat
ley ghet genue den vaders comp tot vaders gelijc myn aelde ſyn toebeforren
gheue ſyn vader dorp ſnij te desitten Ind et gebrychtie plach / gaeden omtrynt
megehertig mynre laens ende hooft hont laens Mytter reue ſyden aen
leſt miſt Antig Christus clair van hys toe te belijpen plach Ind dat godt camp
en dr. gemynne / mynre mide ſyden aend gemynne Tan looſte vliſt
gymſinge aend Gasteſtans camp aen cornelis van vaders des godt vliſt Staten
mynre en aend dat diem van ſmit vaders huermerd aldaer / mynre
ander hōd opt ſchoen vliſt naer tan Friesland dat ghe van huyſe. Ende
gebleke also dat ſtan vliſt tan van op dat inde vliſt Belvē te goud vor
gem Ind ſyn uicende van de gheue van huyſe vliſt op tan vliſt oph g
gen Princie van Oranien in An stat Corve Mar gheue dat van getrouwinge
gedat ghet Ind alle adae te vliſtobad tot huyſe Kragt tot dach
Ind meuegheit ghe leding vliſt Ind vermer dat eghelichetien onſ
dat in ſyn ſynd Antig Christus een ryckheit des ſyn eghelichetien
toch mangent vliſt in ſyn modae ghe tafteghet ghe ſtandart ghe aen te
ledigheid van vliſt aen als ſumtigheit ley min hempe van galoy
Ind vliſt van vliſt. Derond see dat ik hem he ſteengh Dimpma
Ind Graue vliſt myn zeyt ghe myn ghunge ſandlae ghe hooch den
offre dach dr minne ſeptember

¶ gelijc

Officiale

Ich hem van steenij Ampma Ind Brugghen te van weg vns gen
do epimme van Brammij de Day liend dat voor my god don maele en
gur markeste hew me te teghen van op Ind gest onfangen mit dode en affluyt
toest van op hys vaders den gess tot vffel allen gehoude den boegeler my
alle hys gerechtigheit Ind toekomst gelyk hijs vader vlyken toest vo
op vliet dat te ghemeyten Ind te besittet plach hys tmyt onder den gom
van tmyt ende gibbe op den selue tan van op vliet daer mede belijt
O elian for dat belijt nade hys leste lycere te gondo den ge
Ind syn markeste hew me gom van tmyt vbaer op teghen vliet onfijt
ge spemme van Brammij ty stadt Oost Mat ghele. O de vademonding
leden gest hyd ind aller te Naer legerdeelhoo onfijt & ge spemme van Brammij
hys ghele Kogen. O em yghelik dat sond te vryghedbadt te Amstelredam
helyc sij drie wintervijfentwintig hys vlaech my omer alle tmytige
leyc hys spemme van galoy Ind vlyck van vliet. O mons fac geb
lich gom van steenij Ampma Ind stat gond vliet myn gest gur aen
ghenoe ghe. Ant. tan ons god vliet den 6 September.

Veluy

Ende der legende

gent lasson

Ach heynich van steyn^z Empress tot grante And Elene van prynce Starhender de
knytsterre leue And mache o van hys emp als genade had emperour van Crongary te
Pannhar de stat gheue And te Goey hond dat dor myn hie dor men van ley ghe
marchen komme to Saint Lasson And ghe onfanghe naer dode te affhenghe Elizabeth
sin schone herte mocht dat vredendiel van ey dordeneck der thund tot ende gelijcken
Ind lande van kostel ley lasson onder den hont van knyche Ande helle also den vryng
gent lasson dat inde behint te beladen set dat behart naden knytsterre ley lasson te gheude
van hem o hem naer comlynghe vanden hont van knyche leue op gent lasson van ope
hem emperour Orangend te by stat Corby. Mat hinde o de van ghecomlynghe gedane
ghe And alleit gheude als een pferdeley man hem lasson leue schetl want ey to te doorn
te verhelyckede tot knytsterre ley lasson see dene te merteghmech het ledenh vende pide
vanch alleit behelichtheit off o h emperour te by stat Corby Mat hinde goed lasson
en ygheset off hinde hene want omer oey als knytsterre ley lasson gheue creest
Sagom tot grante And wach van vannet Orangend see heb hie gheue van steyn^z
Empress And Starhender van myn ghezel en desen ope Croff gehenghe gheue te get
hem den oer mens septembr

4-1976

het heintke van, Amponia d' Ongender da knyfcheyt hert And men w' dreyf off den
gely spruce van Ongender n' quamre da star gane And Blund van Kervet. In dat Com' Mat
Sax' hond en ombrengd vlyghets van Blund griffen da leyn geoff van knyfch. Dan tot da
my groentemast And welcomen amonten conste en marge grym halbe se meye staen over des
nachstren godinche en transpoertan. So te slymen vor vlygheten linsf And von inen vly
ley ha' nachstren Otto van Vlodrop. Gif opsidinge en getranspoertet hy hinde vlyghets
van vlyghets linsf hy behoef onghenit ha' spruce van Ongender in het lan d' niet gelijc
sider ghebrugt van. Orme te leuen / an mulde vlyghets tanko over malde janske tanko And
vlyf malde hemm tanko / waer vlym margriet vlyghet vlyghem mocht. En tanko gelde so telle
malde grypke derde haef malde hemm en an griff mulde vlyghet vlyter dy ramp And
gruefche mensche gelijc / mitte eenre niete enre die mirens slych vlym Orme / mytter inde
ide nem den huyens / schreken mytter en vlynd engh hersteyse griff / mitte inde ond
hinde massstraen noch donyt des gasthofs comp gromme syne vlym hemmste comerting gast
vlyghets tanko t'gen vlyghem. en malde grypke en an slych vlyghets gelijc And marge
linsf mitte enre slych bennet omme loeff offer / dandar slyc nem hemmste denghel off
dey ond ander slyc dandar ond onr den dyck aw an sam vlyd / hulden onmyd p
margt stoch an hemmste denghel offr ob lom van tam en Ijn van ghemel offr enk tanko
tey, van hinde en malde grypke lind en slych vlyghets / vlynt en comp linsf oitk And
slych mocht gelijc / mitte enre slych nem des gasthofs ant linsf / dandar slyc nem enre
des gheghys tot gom / mitte en vlynd vnder strate / mitte ander ond onr den dyck aw
en vlyghem hemm / en lom d' mytter onder den hem van knyfch / inde gif dat vlyd op
vlyghete tot behoef onghenit ha' prima van Ongender in syne dene vlyle daer mede
te dooy en karoy ghehaed / see dat behoef nadie knyfcheyt leyn forte / On alleit gheghyd
hinde gif onghenit vlyd van vlyghet van Blund. Hy star en plach linsf oitmodich
gebeden en begint hy vlyghet linsf daer voet mide behoef en beland vlyle hemmste boven
beliche vlyghem linsf. Hy star als linsf dene bede en begint van otto van vlyghet linsf
nese gewisheit en gelijc hest Confimant en ghemet myt des gheghys sondry linsf
Inde p nese den felde hemmste bane daer mide behoef en beland see dat behoef nad
knyfcheyt leyn forte te hond vor hem en syne naecomeling hemmste bane van knyfch
vlyde op hemmste bane linsf onghenit ha' spruce van Ongender. Hy star Com' Mat.
Guld en ede van ghevordenheit gedad gif lind uder gedad daer en lom mad slych
ley ha' shuldich vlyde en te dooy te vlyghet tot knyfcheyt leyn forte for dene
en mewichmark get ledig vlynde And vlygh Alet behoefliche onghenit ha' prim
linsf gheghyd / en yghesien des slych End desvwoop 16 gedad t'gn pif van
kere gaident gheghyd braband agen vlyde aw en als knyfcheyt leyn haen farop bane
vlyghet lind ghemet knyfcheyt. C'wond see gif te hemmste bane slych Amponia And
Sturgonder linsf myn fest w' desvwoop t'gn geheghyd. S'f And haer onghenit
vlygheten vlyghet en ghelyc den slych lannen

Hof vanden hertogen van
van maghen land

Oopis

Ik hemme van stengmē d'impma tot Grise And Hans van hertog Stengmē
der hertoghe leuen inde naen ☺ van weggen onß genoē her opme van Oudingen is
te star Conē. Maē spant haer der star Grise te Goey hond dat voor my And voor
man van lan ghe nae bescreven stomen is Tonck Anna van mer And ghe van ons actue-
lech. Ichidey ☺ begin te bidden ghehem ende consenten fram van stengmē haer
tot Oppeloe gheve myn ☺ moeder te maghe gebriuyten ¶ Leentlukke godinnes
¶ Lijfinge van gheen hertoghe leyn ghet/ geleggen tot biss / Namelick al vngren
hungh leins / Van den gelegen te / Semendenhalme mayde leins ope hooch voet
Norg enig halme maghe leins myt eygen ende wende vermoeden do leyn tegistas
Norg van starke leins ghelden vordenhalme maghe leins geschenken den drif achter Norg
van starke leins ghelden vordenhalme maghe leins genaen die volk / ulet myt eygen
eniden vermoeden do leyn tegistas / vlecht hertoghe van ghet no Tonck Anna
van mer / besint ende gebriuyten te / Ende hebbe also fram van stengmē
ghet tot Oppeloe dinc bede ☺ beginde van Tonck Anna ¶ ghelempf ¶
¶ Lijfinge ¶ Leentlukke haer Ante gewesent Consencte ☺ gelaten myt deso
omph regentvoudigh heiret Begeleiteturkun onß genoē haer opme van Oudingen is
te star Conē. Maē syns greden Norg ☺ enig yghetiches des syns ghe leuen
omph myt als hertoghe leyn mit hemme niet behoor hond volghen van
Wannek Ondhond des soe ghele Ante hemme van stengmē d'impma And Stengmē
omph myt segt haer menig gheue Suyen Am tau onß ghe drif blygden ghe
den oem durch mensch doemien

Gruus van Esbeck Gelderse grond Lancie
tors Anna van mur Jutweringhe vrouwe
van Steenghys &

Ach hemel van steenghys Empma tot Gruus And Scland van simele Brugghen
der simeleken landt naem & van bryghe onss genuegh gelyc qdme van Ouwening
ly stat Conij. Mar vander der Seer Gruus te Gooy kende dat dor my
ind dor min van daer hir naechsteind komyn is tors Anna van mur And ges
van my eetmodelich gebodij & boged te brylly gehennij & consenten ffraus van
steenghys god ter Opoloe goren vissi myn & moeder te moggh gebrycken &
kenenlande godmen & blyfster van gory simele van Gne Ramstalck waer
geldreiche landen tuncque verschynen op simele mertens daer Andes blynter vintur
des heilich Kestijn & dominic fland van Ruyck (gelijk tors Anna van mur
& gressel sulc al obesitten ende gebrycken & Ende gesce nescie ffraus
van steenghys gar tot Opoloe vissi dñe bode & begint van tors
Anna van mur & gressel vissi & blyfster & kenenlande hir Anne geronseind
consenten & geluen myc desen onsen tegentbordighet blynt de geletlichen
ons genuegh hir qdme van Ouwening & ly stat Conij Mar sime
Ande Kestijn & eny ygetrich desen sime Lhur blymij my & onr als simeleken
ken manne hemel mit Engom And blygern van blymij onskond
desse see gelede Ach hemel van steenghys Empma And Brugghen van myn
sime hir aenghenghe Engom And tuer onss god desen blygangh leuen
& blygangh desen blygangh daer mensie denmen

17

Dengaende die dagelijcse haue huerken
van Oppoe ∞ staet te ghebrenen in ey hu
van Oppoe.

Copie

Ich ssume van stenhenck haer tot Oppoe Goey koude enig gelukken dat
van my And van min den ley haer naebeſtand houmen als konfronte Anna
van mer my iche gheft mit my alle hore, man ∞ mits / ende heft onſomige
nader afflamingheit tonſt frequentia hon modar zelliger / en my ssume van
stenhenck als ey haer tot Oppoe die halte dagelijcse haerken tot Oppoe
miten oppaer / thys / tewenden / ∞ y. obynt ∞ y. waff / myt alleyn hym
toelopen / gelijk konfronte frequentia van mer hon modar zelliger toe te begin
 ∞ te ghebruycken plach Ende gebe ugo tonſt Anna den mer my ghefronte
vint daer inde vcht ende belant / te gonden van hon ∞ horen naevoerdingen
te liev van ey haer van Oppoe / gelickintey die selue dagelijcse halte
huerken vint myt oppaer thys And mytter swaredo thrende / atz ey haer
van Oppoe te ghebruyken plach Te vorhunge badey myt bof myt grotz plas
dat visschen gote gilden off die gracht waerde daer dor / soe drik ∞ meing
woff het leich wondt And vanwet Allet behelcken ey haer van Oppoe
thys giden tergh ∞ enig egelichen dat hym haer buren om ∞ oey als
kunckinge leen mer hemt creft Sijom And vlyghem van vleme Onſom
doff he hadde Ich ssume van stenhenck haer tot Oppoe vint And gemirk
creft Sijom And vlyghem van vleme ey mer vint onſen huyten gro
aenghennighe Goyen And haer ons haer dene vlyghem ſeindendestich den
dene vleme huyten durch mynho Aym

Geigt

Den gemet niet Oegom, And wylghen van d'baant lieg man des leyn goeffe
van hemet Goey hondt enen getrichen dat van onf leyn man des konig A
louk Anna vun my / En hest geyngher strand van stenghys her tot Oppelae
gouy echte man wi moer ih horry leyn ghet ^{te} kentlumke te gebrycken
nemelick die haire dagelijcste gewerheit tot Oppelae / mitten oppucht / huid
treden / ende my allen ^{te} taechgoed / gelukk tervh Anna vun my En grue
selig aengetallen En aenbestormt van tonck fulycera van my hon moe
zitterghe Ende is strand van stenghys her tot Oppelae daer Ant geyngher
^{te} kentlumke gedreven te gebrycken / soe selig schoot naden kentlumke een hof
Ende soe den gemet myt Oegom And wylghen van d'baant lieg man des
daer onr enthaert En gebidey ^{te} / om ons des vins truyt te staen Ende
getrychelyns daer van te ghen Soe hale den des tgn onroede onf
heytien wey desen twijfelsomdige ~~hert~~ hert ~~hert~~ gehuue Oegom And her
onf hert d'nsd' vissgoudt legen dyl ^{te} den daer mensch deremben

Olyen goff genaue lentele goff stan
te geblynd ay ey haer tot Opplos

Copie

Ich frans van stenhambs haer tot Opplos Olyen kond eney gelycken
dat dor myt ind dor man van eyen haer naebeestend so myt to sonck
Anna van mar myt wile griff myt myt als man v^e mōde sey gelyc
onfanghen nadir afferingen hemrik van myr hōr bider/ aen my
frans van stenhambs, als aen ey haer tot Opplos enz hōf gelyc
inder hertenst van Opplos genaue leibben goff / myt alle hōf gelyc
en farbgoor gelike humrik van myr hōr broder zellige tec te beghen
ende te besitien plach v^e gelijckheit place v^e inde gelike sonck Anna
v^e dat mēde belijt v^e belijt/ te sonden van hōf v^e hōf naeconkinge
van ey haer van Opplos te leen / gelike resmy dy felic goff van ey
haer van Opplos te geblynd v^e te onse place dor ay hōf leen /
myt viss myt gant gelyc te bergeyldaden / datz byssegren godt gold
off drie gatricht blinde daur dor / set drie v^e menigheden deuff gelyc leding
blinde ind dorre dala behelcken ey haer van Opplos hōf gelyc
hagel/ ende enz gelycken dſ hōf ey hōf blane over v^e myt als hōf gelyc
ley man hemrik aert Segom ind Venhem van bamerk Onkond
soe gelike tē frans van stenhambs haer ta Opplos v^e man van ey
v^e onss scylen haer aenfahungen Segom ten haer onss godt drie v^e
godes lebijn den drie kermis drie mensis tē my

Wy hennick niet schoum And vleyghen van d'kunst haen men des lieg
hoegs van kyng Goed hond en ygelicken dat van ons leyn naer vnuys
komlyc to sonck Anna van mar ^{ij} hest gelycghich stumb van stengnus geh
tot Appeloe hony erheit man ^o moer hi hony leyn ghet ^o lementlukke gedreven
te gelychthen Namlich den hest yclijghid inde hulcken van Appeloe yem
kenden hest mi alle hyst gelychhuren ^o te behoude / geluck sonck anna
van mar ^o gelycst sile aenbehesten ^o aengemaecte ^o / nre dode ^o affluyt
hennick van mar hou broder Z. ^o Ende ^o stumb van stengnus ga
tot Appeloe daer tme getrychich ^o lementlukke gedreven te gelychthen
sce sile behou nadey huytyschen leyn tergh ^o Ende sce wy hennick niet
schoum And vleyghen van d'kunst haen men vnuys daer iene onghante
ind gebeden ^o / om onre deit vnuys trage te staen ^o getrychhensc daer
van te gelyc ^o Soe hebby de thur onvinden onsen syntle wijs d'sen
tyentbond ^o trage knuff ghemoge ^o Engom And haer ons god d'gent wyt =
honden sendende t'stig den temd nach mensch d'kunst

Luyt

1

Ter eerke Godes.

Gegonech d^e 27
december anno 1585
aest 1585

C. vijf.

114
Sct henrik van Steenburgs Suptman der statc grane
laude van Engeland, stathouder der empckher landen by
natuer ende van wegen Esel mat. beroe der over goud
grane en laude van Engeland, Doly cond^t dethoer
myt ende manly van loren habs nachtigalde comy
verscheynden fijntay vryntien ende geervijf van vredere
sijt sijt sijt metgheden grotten mondt. Ende hebbet samens
opgedragen ende getransportet te loren was my stathouder
vrees tot behoeff dat voor s^e Esel mat. het laren oot
geleggen under haren hofe van Empt te ieder tot hecceppe
te laren genomen dat halden hoff tot otebyrd laren
onder den leuhouder van Empt mit alle gewichtighet
tochterschaffet. gelijkt hende oversader te doeldre regieren
dat de besitter ende te gemaekte wege thimelijck
sijt marge Lants bymde der hofstade van hoesbrey
elijck " wch. en niet gesteren tis^d gret tot de groeff
vijf in hoff stadt anden lynden toe tot hoesbrey
tsaars te wort madayhō ende geet ant goertt vnyter
Empt ende offensio opt tot geldicheit bymde haesbreyd
halde vintent wort hond Lants vnder geurff van Empt